

DRWECA

Z DODATKAMI: „OPIEKUN MŁODZIEŻY“, „NASZ PRZYJACIEL“ i „ROLNIK“

„Drweca“ wychodzi 3 razy tygodniowo, we wtorek, czwartek i sobotę rano. —
Przedpłata wynosi dla abonentów miesięcznie z doręczeniem 1,30 zł.
Kwartalnie wynosi z doręczeniem 3,89 zł.

Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Druk i wydawnictwo „Drweca“ Sp. z o. p. w Nowemiście.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-linowej 15 gr,
na stronie 3-linowej 50 gr, na 1 stronie 60 gr. — Ogłoszenia drobne: Napisowe
słowo (tłusto) 30 gr każde dalsze słowo 15 gr. Ogłoszenia zagran. 100% więcej.

Numer telefonu: Nowemiasto 8.

Adres telegr.: „Drweca“ Nowemiasto-Pomorze.

ROK XIII.

NOWEMIASTO-POMORZE WTOREK DNIA 11 LIPCA 1933

NR. 80

Czy nie za wysokie to czasem dla nas progi?

Pisząc nasz artykuł wstępny przy rozpoczęciu obrad światowej konferencji gospodarczej w Londynie, wyraźnie podkreśliśmy, że czy się uda czy nie uda ta konferencja, to w każdym razie stanie się ona zwrotnym momentem w dziejach dzisiejszego kryzysu światowego. Bo albo dojdzie na tej konferencji do zgody gospodarczej i porozumienia między państwami świata i sytuacja się wyjaśni w kierunku poprawy albo konferencja tego rezultatu nie wyda i wówczas kryzys ten się jeszcze pogłębi, położenie się załama i w ten sposób musi się rzeczą nastąpić jakaś decydująca reakcja. Głównym kamieniem obrazy dla konferencji i główną przeszkodą dla dojścia do porozumienia stanowiła waluta. Anglia i Ameryka nie chcą ustabilizować swej waluty na podstawie parytetu złota, inne natomiast państwa chcą za wszelką cenę utrzymać ten parytet złota, w czym im atoli poważnie przeszkadza właśnie owa dewaluacja tamtych. Na skutek tego w łonie konferencji światowej wytworzyły się dwa obozy: jeden „goldstandardowców”, drugi „dewaluowców”, co ostatecznie łatwo doprowadzić może do wyłonienia się z jednej z konferencji światowych. Ostatnio prasa doniosła o tem, że kilka państw europejskich przez swych przedstawicieli w Londynie umówiło się między sobą i wydały wspólną deklarację, **podkreślając w niej dążenia do zachowania zasady dotychczasowego parytetu złota.** Deklarację tę podpisali przedstawiciele Belgii, Francji, Holandji, Polski, Włoch i Szwajcarii. Deklaracja ta składa się z dwóch paragrafów.

Pierwszy stwierdza, że państwa o walucie złotej będą działały niezależnie od Wielkiej Brytanji i Stanów Zjednoczonych i będą prowadziły wspólną politykę pod kierunkiem swoich banków centralnych, paragraf drugi opisuje stronę techniczną współpracy banków centralnych państw o walucie złotej.

Z powyższego wynika, że po pierwsze do tej deklaracji przyłączyło się narazie tylko państw w Europie sześć na ogólną ich liczbę przeszło 30, a więc ledwo piąta ich część oraz po drugie, że w tej liczbie „goldstandardowców” albo nazwijmy ich po swojemu „złociarzy”, znajduje się i Polska. Właściwie trudno nam określić nasze uczucie z tego powodu. W rzeczy samej należy nam z tego być dumnymi, że w liczbie tych „burżujów-złociarzy” Europy znalazła się i Polska. Chyba to zaszczyt nielada dla Polski, stać obok takiej złotem okupującej Francji albo takiej skarbiec Europy stanowiącej Szwajcarii albo takiej wiekowym handlem światowym zubożonej Holandji albo choćby takiej małej wprawdzie, ale swoim wielkim przemysłem bogatej Belgii i mieć to poczucie: „my razem z wami trzymać będziemy w górze ten złoty baldachim, aby czasem nie runął i nie rozbił się w kawałki”. Ale z drugiej strony miesza się i pewne uczucie obawy, czy aby Polska w tym „burżujkim” zespole czuć się będzie całkiem swojsko i czy jej ta spółka wyjdzie na dobre. Bo prosimy zważyć, jak my tam jako „złociarze-walutowcy” wyglądamy w porównaniu z tamtymi?

Gdyby taka n. p. Francja albo taka Szwajcarya albo taka Holandja, Belgja albo choćby tylko takie Włochy, swe złoto ze swych skarbców wyładowały, a z drugiej strony my nasze i ułożyli obok tamtych, jakby śmiesznie nikłą wydawać się musiała ta nasza skromna gromadka w porównaniu do całych gór złota tamtych.

Chyba, żeby tak było, jak opiewa przysłowie, „że, z kim przestajesz, takim się stajesz”, a mianowicie, żeby tamte państwa „burżujne” dlatego, żeśmy się do nich przyłączyli, mając takie ogromne zapasy złota, sobie powiedziały: „złożmy się razem i dajmy naszemu towarzyszowi też coś z tej obfitości naszego złota, aby tak chudo wobec nas się nie przedstawiał”. Gdyby tak miało być, to nasze przyłączenie się do tej grupy „złociarzy” uważali-

byśmy za wielce pożądane. Ale, gdyby tamci, z którymi Polska się łączy w sprawie walutowej, nie mieli zamiaru i woli nam w tem pomóc, to łącznie się z nimi mogłoby mniej być dla nas pożyteczne. Bo tamtych przy ich wielkich zapasach złota nie będzie tak znów bardzo trudno utrzymać parytet waluty, gorzej nam z tą naszą garścią złota. Utrzymanie parytetu będzie tem trudniejsze, im mniej państw się go trzymać będzie. Narazie oświadczyła się za tą deklaracją nie całkiem jedna szósta państw Europy, a co uczyni ta wielka reszta? Zyczyć by tedy należało, by jak najwięcej państw się za nią oświadczyło. Bo i to jeszcze trzeba mieć na uwadze, że między temi dwoma blokami dojść może do walki, kto kogo zmoże. Taką bogatą w zasoby złota Francja, Holandja, Belgja, Szwajcarya może ją łatwo podjąć i przeprowadzić, ale jak niezrównanie trudniej będzie angażować się w niej Polsce, tak ubogiej w zasoby złota!

Polska należy do państw bloku złotego.

Londyn. Bezpośrednią konsekwencją zatargu, jaki się wyłonił na konferencji pomiędzy Ameryką i państwami „bloku złotego”, jest decyzja współdziałania banków emisyjnych Francji, Włoch, Belgii, Holandji, Szwajcarii i Polski.

W nadchodzącą sobotę odbędzie się w Paryżu pierwsze posiedzenie delegatów banków emisyjnych tych sześciu krajów dla ustalenia wspólnej akcji celem przeciwdziałania spekulacjom fluktuacyjnym i celem zapewnienia bezpieczeństwa złotego parytetu.

Konferencja państw „wiernych walucie złotej”.

Obrady toczyły się w Paryżu i Bazylei.

Paryż. Dnia 8 bm. w siedzibie banku francuskiego odbyła się konferencja pod przewodnictwem gubernatora banku Moreta państw, wiernych walucie złotej, w których wzięli udział przedstawiciele banków emisyjnych Belgii, Holandji, Szwajcarii, Włoch i Polski.

Konferencja, która miała charakter czysto informacyjny, zakończyła się tego samego dnia. Obrady dalsze mają być w najbliższym czasie kontynuowane w Bazylei.

Sprawa długów wojennych.

Paryż. Z Waszyngtonu donoszą, iż w pierwszych dniach sierpnia rząd amerykański rozpocznie rokowania z przedstawicielami państw zagranicznych w sprawie długów wojennych. Pierwszym państwem, z którym miały być rozpoczęte rokowania, miała być Finlandja, rząd fiński zawiadomił jednak Stany Zjedn., iż chce odłożyć rozmowy na czas późniejszy. W związku z tem rokowania rozpoczną się prawdopodobnie z Wielką Brytanią, następnie zaś z Czechosłowacją.

Ni umarła — ni żyje.

Konferencja światowa w Londynie trwa już tylko dla pozorów.

Londyn. Jeżeli nie odroczone formalnie konferencji, coby wielce dotknęło Mac Donalda w jego miłości własnej, to przecież istotne zagadnienia, będące na porządku dziennym obrad, a mianowicie sprawy walutowe i celne, zostały całkowicie wyeliminowane, a dramatyczny dzień skończył się przyjęciem rezolucji, która w istocie zawiesza prace najważniejszych komisji do czasu, kiedy waluta Stanów Zjednoczonych zostanie ponownie ustabilizowana.

Matter żyje!

Zaginiony lotnik wylądował nad brzegiem Morza Białego.

Londyn. Otrzymało tu wiadomość z Moskwy, iż zaginiony lotnik amerykański Mattern znajduje się w miejscowości Anadirzotka, w północnej Syberji w okolicach Morza Białego.

Jak wiadomo, Mattern wyleciał z Chabarowska w kierunku Alaski 22 czerwca i od tej pory nie było o nim żadnych wiadomości.

Ostre wystąpienie Roosevelta do konferencji gosp. w Londynie.

Londyn. Opublikowana została w Londynie nowa deklaracja prezydenta Roosevelta, wyjaśniająca poglądy Stanów Zjednoczonych w kwestji stabilizacji walut, — będącej od szeregu dni najważniejszą sprawą konferencji ekonomicznej.

W deklaracji swej Prezydent Roosevelt jasno i wyraźnie stwierdza, że **nie widzi żadnego pożytku w przeprowadzeniu stabilizacji walut, któraby była tylko czasowa, zważyć bowiem należy, iż potrzeby i polityka rozmaitych krajów nie są identyczne. Czasowa stabilizacja byłaby sztuczna i nierealna i stałaby na przeszkodzie realizacji istotnych zadań polityki wewnętrznej.** Roosevelt apeluje do konferencji, **aby postawiła sobie jako główne zadanie ułatwić politykę poszczególnym państwom. Konferencja nie powinna szukać półśrodków, lecz dążyć do znalezienia lekarstwa na bolączki, gnębiące życie gospodarcze.** Prezydent Roosevelt wyraża przekonanie, że Stany Zjednoczone mogłyby zapewnić swą współpracę Konferencji, do której powodzenia prezydent przywiązuje wielką wagę. Należy jednak sprecyzować jaknajbardziej wyraźnie następujące założenie: **„zmiana wartości dolara, warunkująca poziom cen na rynku wewnętrznym, jest celem, od którego rząd ani naród Stanów Zjednoczonych odstąpić nie mogą.** Stwierdzamy jasno i stanowczo, że **jesteśmy w najwyższym stopniu zainteresowani poziomem cen na rynku wewnętrznym amerykańskim. Zagadnienie stosunku dolara do innych walut zagranicznych nie odgrywa dla nas tak wielkiej roli.**

Nasza polityka — ciągnie deklaracja — nie zamierzamy szkodzić interesom żadnego kraju. Wierzymy, że żadne z państw nie będzie nam przeszkadzać w urzeczywistnieniu naszych zadań gospodarczych, od których zależy uzdrowienie życia gospodarczego Stanów Zjednoczonych. Gdy wielkie narody kontynentu europejskiego, jak Francja, Włochy i Belgja obniżyły wartość swych walut w latach ub., w Stanach Zjednoczonych nie odezwał się żaden głos krytyki. Gdy Anglja i kraje skandynawskie porzuciły parytet złota, znalazły w Stanach Zjednoczonych tylko sympatyczne oddźwięki”.

„Jeżeli są kraje — brzmi dalej deklaracja — które zrównoważyły już ceny i koszty produkcji — ani konferencja gospodarcza ani Stany Zjednoczone nie chcą zmuszać takich krajów do prowadzenia polityki, sprzecznej z ich interesami”.

Pierwszym zadaniem jest **sprowadzenie cen do poziomu, któryby zapewnił normalny rozwój przemysłu, a przede wszystkim rolnictwa.**

Drugie zadanie polegać będzie na utrzymaniu tej stabilizacji, skoro zostanie ona przeprowadzona. Rola złota i srebra, jaką te metale winny odgrywać po przeprowadzeniu stabilizacji gospodarczej, dopiero wtedy powinna stać się odpowiednim tematem Konferencji.

Pogrożki przeciwników złota. Chcą stanąć z tamtymi do walki.

Paryż. Korespondent Petit Parisien donosi z Londynu:

— Wśród delegacji na konferencję londyńską rozszalała się pogłoska, jakoby państwa o walucie nieustabilizowanej przewidywały ewentualność powstania bloku, który w ramach konferencji lub na specjalnym kongresie o całkowicie nowym programie rozpocząłby narady, **bez udziału państw o walucie stabilizowanej.** Program tej ewentualnej konferencji nie jest jeszcze znany. Projekt utworzenia bloku komentowany jest jako próba akcji państw o walucie nieustabilizowanej przeciwko państwom o walucie złotej. Do bloku tego, oprócz Stanów Zjedn. i Wielkiej Brytanji, przystąpiłyby wszystkie dominja Anglii, Indje, Japonja i państwa skandynawskie.

Co pisze prasa polska o konwencji wschodniej, mającej zabezpieczyć pokój we wschodniej części Europy?

Cała opinia polska z zadowoleniem przyjęła podpisanie w Londynie umowy, zobowiązującej dane państwa do unikania zaczepnej wojny. Bodaj jedno tylko pismo polskie, a mianowicie sanacyjno-monarchistyczne „Słowo Wileńskie” wystąpiło ze zastrzeżeniami przeciw tej konwencji, a to z powodu swej koncepcji zbliżenia pomiędzy Polską, a Niemcami Hitlera. Pozatem jednak wszystkie inne pisma rozmaitych kierunków politycznych zgodne są w tem, że podpisanie tej konwencji jest czynem dobrym i pożytecznym. Sanacyjny krakowski „Il. Kurjer Codz.” tak o niej się wyraża:

„Konwencja londyńska stanowi, naszym zdaniem, zapoczątkowanie akcji politycznej, przeznaczonej do dania Europie wschodniej większej stabilizacji. Konwencja ta, która stwierdza wolę jej sygnatariuszów zapewnienia nienaruszalności terytorjum każdego kraju, zawiera w sobie zarodek polityki, która może nie podobać się tylko tym, co w Europie holdują jeszcze ideom rewizji traktatów pokojowych.

Nowa ta konwencja pomiędzy Z. S. R. R., a Polską ustala niezaprzeczenie jednoznacznie aspirację Niemców do odebrania rzekomego „korytarza”, tj. Pomorza. Pomiędzy Sowiecami, a Rumunją konwencja ta wytwarza atmosferę, wolną od ustawicznej groźby, jaką do tej pory przedstawiała kwestja Besarabji.

Warszawski „Robotnik” widzi w tej konwencji silny cios w ideę „Paktu Czterech”:

„Pakt Wschodni” stanowi obiektywnie bardzo silny cios w ideę „Paktu Czterech”, zmontowaną faktycznie wbrew Francji przez zblokowane faszysty Włoch i Niemiec przy usłudze pomocy naiwnie sentymentalnego pacyfizmu Mac-Donalda.”

Konwencja Wschodnia odczepia Rosję sowiecką od Niemiec, zaznacza „Kurjer Poznański”:

„Nie potrzebujemy podkreślać, że odczepienie się Rosji sowieckiej od Niemiec jest dla Polski w każdym razie korzystne, a dodać trzeba, że wobec bezwzględnie i konsekwentnie antykomunistycznego kierunku hitlerizmu przedział między Z. S. R. R., a Rzeszą będzie się z natury rzeczy stale pogłębiał.

Konwencja Wschodu to realizacja tej idei, której hołdował stale Obóz Narodowy.

Wracając jeszcze do przedmiotu, pogłębiającego się między ZSRR, a Rzeszą Niemiecką, stwierdzamy, pisze „Kurj. Pozn.”, że życie przynajmniej coraz bardziej stanowczo słuszność polityce zagranicznej, której w Polsce od lat dziesiątków zwolennikiem jest Obóz Narodowy, t. zn. polityce z frontem, zwróconym na zachód. Front ten nasz na zachód ma oczywiście czynie na oku naród niemiecki jako całość. I motywem naszego działania politycznego są wyłącznie pobudki czysto polskie, tak, jak celem naszym są jedynie czysto polskie interesy narodowe i państwowe, a nie czasem żydowskie,

co podkreśla toruńskie „Słowo Pomorskie”, wywołując:

Trzeba także zaznaczyć, że obok Sowieców najważniejszą rolę (w sprawie dojścia do skutku tej umowy) odegrali żydzi, pałający chęcią zemsty na Hitlerze. Najgorętszym marzeniem żydostwa w tej chwili jest odosobnienie polityczne hitlerowskich Niemiec i stworzenie dokoła nich zwartego pierścienia niechęci. Obszary, objęte granicami ośmiu państw europejskich i azjatyckich, są głównym terenem koncentracji, na którym gromadzą się masy żydowskie, tworząc coraz liczniejsze i silniejsze osiedla.

„Polska ma swoje własne powody do tego, aby sobie zabezpieczyć na wschodnich granicach pokój. Jeżeli przystąpienie rządu warszawskiego do paktu londyńskiego było wynikiem niezależnego wycucia polskich interesów państwowych i narodowych, a nie następstwem wpływów żydowskich — to należy się cieszyć, że stronnictwo sanacyjne przechodzi do naśladownictwa w tem „endecji”.

W pojęciu „Obozu Narodowego” dążenie do utrzymania dalszych stosunków z Rosją bynajmniej nie wypływa z uczuć moskalo-filskich. Za to sanacja coraz bardziej posuwa się w tym kierunku. Sanacyjny „Kurjer Poranny” wprost rozpyla się w zachwytach dla Bolszewji za tę konwencję i stawia ją Zachodowi Europy jako wzór do naśladowania.

„Zastępuje na szczególne podkreślenie fakt, że, podczas gdy wysoka kultura polityczna zachodu i najwyższa w świecie kultura prawnicza rzymska zdołały się na przełomie czasów i u kresu wytrzymałości udreżonych dusz ludzkości zdobyć na akt 4-ch tu, na wschodzie dojrzał i został zrealizowany akt dobrej woli, uczelwego rozsądku i rzetelnych zamiarów, który niesie ludzkości ukojenie,

podnosi godność ludzkiego pokojowego trudu w hierarchii celów życia.

— Nie wahamy się wyrazić przekonania, że Związek Sowiecki, inicjując ten akt i dając przy jego realizacji dowody rozumnego pojmowania dodatknych walorów kompromisu — wysunął się do moralnej rangi narodów, niosących cierpiącą ludzkości misję kulturalną, opartą na poszanowaniu praw ducha ludzkiego przeciwko rozwydrzeniu instynktów drapieżnych.”

A więc aż „misjonarzem kulturalnym Wschodu” czyni to sanacyjne pismo tych ludzi w Bolszewji, którzy od kilkunastu lat nieustannie pławią się we krwi ludzkiej. To też słusznie zaznacza „Słowo Pomorskie”:

„Można i trzeba zabezpieczyć sobie pokój od strony Rosji, ale to jeszcze nie upoważnia nas do tego, aby się zachwycać „wachodem” i kłaniać się przed Rosją, jako apostołką „misji kulturalnej” oraz wychwałać jej działalność zewnętrzną i wewnętrzną. Sanacja umie nienawidzić albo uwielbiać. A przecież między nienawiścią a uwielbieniem jest dużo uczuć pośrednich!

W stosunku do Rosji musimy się kierować trzeźwym rozumem, a nie przerzucać się bezkrytycznie od krańca nienawiści do krańca uwielbienia. Polska ma w świecie własne interesy, własne dążenia — powinna też mieć własne oczy”.

Zaostrzenie się stosunków niemiecko-austriackich.

Wiedeń. Naprężone stosunki austriacko-nieckie zaostrzyły się wczoraj znacznie wskutek propagandy, uprawianej przez radio bawarskie.

Poseł do Reichstagu, Habicht, wydalony z Austrii, wygłosił przez radio bawarskie przemówienie i wzywał nar.-soc. w Austrii do czynnego oporu przeciwko rządowi Dollfussa, któremu zarzuca zdradę niemieckości.

Po przemówieniu Habichta rząd austriacki nadał przez radio wiedeńskie ostrą odpowiedź, nazywając podżegawcze wywody bezprzykładnym aktem mieszania się w sprawy wewnętrzne Austrii.

Poselstwo austriackie w Berlinie otrzymało od rządu polecenie złożenia stanowczego protestu przeciwko austriackim wystąpieniom wydalonego przedstawiciela nar.-soc. Habichta.

Dyrekcja radja wiedeńskiego złożyła protest przeciwko postępowaniu radja bawarskiego w międzynarodowym związku towarzystw radjowych. Taki sam protest złożyło radio wiedeńskie na ręce prezesa związku radjowego i na ręce przedstawiciela Niemiec w tym związku.

Jeżeli protest nie odniesie skutku, wówczas Austria ma zamiar wybudować specjalną stację nadawczą, której jedynym zadaniem będzie uniemożliwienie odbioru transmisji radja bawarskiego w Austrii.

W Niemczech aresztują księży.

Berlin. „Germania” donosi, że ks. Strathmann, kierownik rozwiązanego przed kilku dniami Związku Pokoju Katolików Niemieckich, został na zlecenie policji politycznej aresztowany.

Bestjański napad bojówki niemieckiej na polski zjazd śpiewaczy

Kilku osób musiano odstawić do lazaretu — Pobici zostali m. in. trzech nauczyciele polscy.

„Gazeta Olsztyńska” donosi: W poniedziałek rano doszła nas wiadomość o niesłychanie brutalnym napadzie na ludność polską, robiącą udział w zabawie polskiej w Podstolinie (pow. sztumski.)

Z ramienia Związku Polskich Towarzystw Młodzieży w Prusach Wschodnich, okręg Ziemia Malborska, odbył się w niedzielę, 2 lipca br. w Podstolinie pod Sztrumem zjazd śpiewaczy. Wieczorem odbyła się zabawa w karczmie p. Kaszubskiego w Podstolinie.

Podczas zabawy wtargnęli nieproszeni goście na salę, wśród których był jeden hitlerowiec w mundurze i pobili uczestników zabawy tak brutalnie, że kilku osób musiano odstawić do lazaretu.

Tak został pobity sekretarz okręgowy Związku Towarzystw Młodzieży, p. Literski z Sztrumu. Dalej p. Lewicki z Trzciana, który leży w lazarecie. Wśród ciężko pobitych znajdują się także obywatele polscy i to nauczyciele szkół polskich, mianowicie nauczyciel Piotrowski z Podstolina i nauczyciel Lewandowski z Trzciana. Pozatem pobity został nauczyciel szkoły polskiej Hans z Dąbrówki.

Nauczyciele są tak pobici, że na dłuższy czas nie będą mogli prowadzić nauki. Urządzenie karczmy zostało zdemolowane.

pewni mi ratunek.

— To mi się podoba! — zawołał radośnie kapitan Stuermer. Morze tworzy jedyny żywiół dla ludzi porządnych. Wiadomo, że prawdziwy szczer wodny nie boi się żadnej trucizny, kto zaś morzu zawierzył, ten się rzucił w objęcia własnej matki. Nieraz to matka gniewa się na dziecko, bije, ale to wszystko nic nie znaczy, za chwilę bowiem pocznie je głaskać i uśmiechać się serdecznie. To samo dzieje się z morzem, ale potem znów ukazuje się słońce i wszystko śmieje się do nas radośnie.

— Znakomite porównanie — powtórzył młodzieniec. Mnie potrzeba troskliwej i kochającej matki, ale również potrzeba mi ojca, któryby mnie osłaniał. Czy chce pan być dla mnie takim ojcem, panie kapitanie?

— Ja miałbym mieć syna? — bąknął kapitan, widocznie zakłopotany. Tam do diabła! zdaje mi się, że wobec takiego miłego chłopca, jak pan — proszę wybaczyć mi tę szczerłość — nie przyszło by mi trudno wcale. Niechaj mi pan jednak wytłumaczy, gdyż dotąd tego nie rozumiem, w jaki sposób objawić mam ojcowskie uczucia moje?

— Okręt pański stoi w Southampton — zauważył młody baron. — Znam go, wczoraj bowiem

Taki argument największą ma siłę przekonywającą wobec Niemców.

Aresztowanie niemieckich przemysłowców na Śląsku za sabotaż polskiej pracy.

Polityka niemieckich baronów przemysłowych na Górn. Śląsku zdaje się iść niewątpliwie po linii wrogich Polsce nakazów z Berlina, w kierunku sabotowania wytwórczości polskiej i sztucznego powiększenia bezrobocia i nędzy.

Świeżo np. w znanych zakładach elektrotechnicznych Siemens w Katowicach otrzymali wszyscy urzędnicy i pracownicy w liczbie 40 wypowiedzenie pracy. Wypowiedzenie to nastąpiło wbrew przepisom demobilizacyjnym, a wskutek nacisku berlińskiej centrali tego przedsiębiorstwa.

Daleko groźniej przedstawiała się sprawa całkowitego z dn. 1 lipca unieruchomienia kopalni ks. Donnersmarcka w Chwałowicach i szybu „Bluecher” w Boguszewicach, pow. rybnickiego.

Za to zarządzenie, karygodnie naruszające przepisy demobilizacyjne, dn. 3 lipca aresztowano na polecenie prokuratora sądu okręgowego karnego w Katowicach generalnego dyrektora kopalni i hut ks. Henckel-Donnersmarcka w Świętochłowicach, Oskara Vogta oraz naczelnika dyrektora technicznego tych zakładów inż. Brunona Buzka. Pozatem również w Świętochłowicach aresztowani zostali inspektor kopalni księcia Donnersmarcka, Maks Brexler oraz inspektor kopalni szybów „Blüchera”, Paweł Teubner.

Chorego dyr. Vogta pozostawiono w mieszkaniu w Świętochłowicach, natomiast aresztowanych Buzka, Brexlera i Teubnera przewieziono do więzienia sądu karnego w Katowicach.

Wiadomości o aresztowaniu czterech naczelnych dyrektorów wymienionych kopalni wywołała na całym Śląsku olbrzymie poruszenie, tembardziej, że z powodu bezprawnego zamknięcia dwóch kopalni w powiecie rybnickim, zarządzono wbrew zarządzeniom komisarsza demobilizacyjnego, stało pracę przeszło półtora tysiąca robotników polskich.

Uruchomienie kopalni.

Wczoraj przed południem przyjął wojewoda śląski, dr. Grażyński księcia Henckel Donnersmarcka w sprawie dokonanego przez zarząd jego przedsiębiorstwa nielegalnego zamknięcia kopalni „Bluecher” i „Donnersmarck” w pow. rybnickim, za co czterech dyrektorów zostało aresztowanych.

W wyniku tej konferencji obie kopalnie „Bluecher” i „Donnersmarck” zgodnie z zarządzeniem komisarsza demobilizacyjnego mają być uruchomione w najbliższym poniedziałku. 1500 górników znajdzie z powrotem pracę.

Aresztowani dyrektorzy będą wypuszczeni z więzienia

dopiero po uruchomieniu kopalni „Blücher” i „Donnersmarck”

Katowice. W związku z uruchomieniem kopalni ks. Donnersmarcka, jak słycać, dyrektorzy zakładów ks. Donnersmarcka będą wypuszczeni za kaucję na wolność, jednak nie wcześniej, aż po uruchomieniu kopalni.

Starania ze strony ministra Koca o pożyczkę na rynku angielskim.

Wynosiłaby ona 70 milj. złotych i byłaby przeznaczona na elektryfikację warszawskiego węzła kolejowego oraz na akcję budowlaną w tym okręgu.

Warszawa. Wiceminister Koc prowadzi w Londynie rokowania o uzyskanie na rynku angielskim pożyczki na elektryfikację warszawskiego węzła kolejowego i podjęcie akcji budowlanej w okręgu tego węzła. Rokowania są daleko posunięte i mają znajdować się przed sfinalizowaniem.

Pożyczka wynosiłaby 70 milionów zł. Na roboty elektryfikacyjne przeznaczony 45 milionów złotych, a 25 obróconoby na roboty budowlane, które mają być przeprowadzone pod hasłem walki z bezrobociem.

Z pieniędzy, asygnowanych na roboty elektryfikacyjne, około 26 milionów ma być wydanych na zamówienia w fabrykach krajowych, a 20 milionów pokrytych dostawami zagranicznymi. Z 25 milionów, preliminowanych na roboty budowlane, 16 ma być wypłaconych w gotówce.

Równocześnie z dokonaniem powyższej transakcji pożyczkowej zainteresowane konsorcjum angielskie inwestować ma kwotę około 30 milionów złotych na rozszerzenie pruszkowskiej elektrowni.

W pogoni na około ziemi.

Ciąg dalszy.

— Domyślam się już, skąd wieje wiatr — zawołał kapitan Stuermer. — Ten kuzyn nie może się doczekać chwili, gdy pan zacznie, jak to się zwykle mówi prosto, gryźć ziemię.

— Zgadłeś, kapitanie! Niestety, kuzyn mój wcale nie myśli zdawać się na los szczęścia, w Opatrzność nie wierzy i chce jej pokrzyżować szyki. Już trzykrotnie uszedłem szczęśliwie śmierci, jaką mi pragnął zgotować Cecil Spencer, ostatni zaś zamach pouczył mnie, że nigdzie na ziemi nie mogę już być spokojny i że ten łotr wykona zamiar, jeżeli nie podejmę środków energicznych, ażeby uniknąć zasadzki!

— To łotr dopiero! — zawołał kapitan. — Ale przecież, baronie, można się pozbyć tego rodzaju obaw.

— Całą nadzieję moją pokładam w panu — mówił dalej młody człowiek głosem, w którym rozbrzmiewała prośba serdeczna. Gdziekolwiek bym osiadł na kuli ziemskiej, nigdzie nie będę pewny przed zdradziecką ręką Cecila. Jedno morze za-

byłem tam w porcie i przyjrzałem mu się bliżej. Jest to parowiec objętości około 11 000 ton, maszyny posiada w najlepszym stanie, co jednak jest najważniejsze, dowodzi nim kapitan, jakiego niema drugiego na świecie, marynarz, który wzrastał wśród burz morskich i wiatrów, a który przytem posiada prawy charakter, rękę jak żelazo i serce jak złoto.

— Niechaj że już pan przestanie z temi pochwałami, bo wyskoczę ze skóry. To, co pan mówi o moim „Albatrosie”, to zgadza się zupełnie, niema bowiem lepszego okrętu na całej kuli ziemskiej.

— A zatem, kapitanie — zawołał baron z zapalem. — Czy przyjmuję mnie pan na podkład okrętu swojego i czy gotów jesteś dopomóc mi do uniknięcia zasadzek łotrówskich kuzyna mojego.

— To myśl nad myślami — zawołał wesoło kapitan Stuermer, niech mnie kaczki zdziobią, jeżeli nie dopomogę do tego.

— Nigdzie, w żadnym porcie nie wolno nam się zatrzymywać dłużej, a już pod żadnym pozorem nie wolno wstępować do miasta. Boję się bowiem, że Cecil Spencer wyśle szpiegów za mną. Dwa lata muszą upłynąć, zanim zostaną pełnoletnim, a w ciągu tych dwóch lat możemy zrobić podróż na około świata. (C. d. n.)

Kino dźwiękowe
Lubawa

We wtorek, 11 bm. o godz. 8.15

Jan Kiepura w najgłośniejszym filmie świata

Wielka Uroczysta Premjera
„Pieśń Nocy“

Wielki nowy triumf naszego rodaka na całej kuli ziemskiej. Kiepura śpiewa po polsku i włosku. — Nie licząc się z żadnymi kosztami i trudnościami sprowadzamy ten rekordowy film, który jest dziś na ustach całego świata.

Mimo wielkich kosztów ceny wstępu tylko mało podwyższone.

Sprawa brzeska znowu przed Sądem Apelacyjnym.

W poniedziałek o godz. 10, warszawski Sąd Apelacyjny w składzie zmienionym, rozpoczął raz jeszcze rozpatrywać sprawę brzeską w jej całokształcie na skutek decyzji Sądu Najwyższego, uchylającej — w myśl skargi kasacyjnej obrony — orzeczenie poprzednie Sądu Apelacyjnego.

Pobyt Prezydenta R. P. na wybrzeżu „Gdynię“ zamieniono na luksusowy jacht.

Gdynia. Nieoficjalny pobyt Prezydenta R. P. na wybrzeżu potrwa trzy tygodnie, do 25 bm. Prezydent zamieszkał na statku pasażerskim „Gdynia”, przycumowanym do wybrzeża, w basenie południowym. Przy pomocy stylowych mebli, dywanów, kwiatów „Gdynia”, która jeszcze dwa dni temu wiozła tysiące gości Święta Morza z Gdyni do Helu, zamieniona została na luksusowy, wypoczynkowy jacht. Spokoju Prezydenta pilnują liczni żandarmi i agenci, rozstawieni wzdłuż całego nabrzeża.

Statek „Gdynia” znajdować się będzie stale w tutejszym porcie, ale przewiduje się wycieczki do Helu, Jastarni i na otwarte morze. Na lądzie przygotowano dla Prezydenta apartamenty na Oksywiu, w willi dowódcy floty, kontradmirała Unruaga.

Jaka rezolucja została przyjęta na konferencji światowej, aby utrzymać pozory jej trwania?

„Prezydium konferencji jednomyślnie przyjęło następujące rezolucje, przedstawione przez Mac Donalda po porozumieniu z szeregiem kolegów:

1. Prezydium stanowczo zdecydowane jest kontynuować prace konferencji w jaknajszerszych ramach i tak szybko, jak to okaże się możliwe.

2. Wskutek okoliczności, jakie ostatnio powstały, państwa złotej parytetu zmuszone są oświadczyć, że narazie jest dla nich rzeczą niemożliwą brać udział w jakiegokolwiek dyskusji w kwestii monetarnej.

3. Prezydium jednomyślnie zgadza się a) zwrócić się do każdego z podkomitetów, aby jak najprędzej zebrały się celem ułożenia wykazu spraw, które w tych warunkach mogą skutecznie być rozważane, b) zebrać się, skoro tylko sprawozdania podkomitetów będą gotowe, celem przygotowania propozycji co do zakresu dalszych prac konferencji.

Biuro konferencji zbierze się ponownie w poniedziałek, aby rozpatrzyć sprawozdania, które przygotowają komisje podkomitety.

Odjazd delegatów amerykańskich.

Southampton, 7. 7. Delegaci Ameryki na konferencję w Londynie, prof. Molley, Sprague i Swope odjechali wczoraj na parowcu „Manhattan” do Ameryki.

Nieetatowi kolejarze otrzymają pensję zdołu.

Min. komunikacji wydało zarządzenie, zmieniające sposób wypłaty uposażenia nieetatowych pracowników kolei państwowej. Pensje pracowników tych, wypłacane dotychczas miesięcznie, z góry, będą wypłacane na przyszłość z końcem każdego miesiąca. Wypłacona zgóry pensja czerwcową zostanie potrącona w ratach miesięcznych w ciągu dwóch lat. Zarządzenie to w praktyce oznacza obniżenie uposażeń nieetatowych pracowników kolejowych w ciągu dwóch lat o 4 procent miesięcznie.

Ostrze do golenia

„Polonia“

„Gloria“

„Mars“

są najlepsze i najtańsze.

Do nabycia

W „DRWĘCY“

Druk. i Księg. Nowemiasto.

Król rumuński omal nie zginął.

Sprawa przedstawia się zagadkowo.

Bukareszt, 7. 7. Król rumuński Karol, który zwiadał fabrykę broni w miejscowości Cluj, cudem prawie uniknął śmierci.

Król wchodził właśnie w towarzystwie premiera Vajdy Voevoda i ministra wojny Samsonovica na teren fabryczny, gdy jakiś żołnierz zaczął strzelać z nowego modelu karabinu maszynowego, który miał skierowany w stronę przybywających gości. Pewien oficer, zorientowawszy się o grozie położenia, rzucił się i odwrócił karabin w przeciwną stronę. Tymczasem jednak pierwsze wystrzelone kule przeszły dosłownie „o włos” od władcy Rumunii.

Nieopatrzność żołnierza natychmiast aresztowano. Przypuszczalnie jednak kwestja nastawienia przezeń karabinu maszynowego była rzeczą przydadku.

Nawet kolportowanie prawdziwych informacji karane będzie w Gdańsku jako zdrada.

Gdańsk. W dzienniku urzędowym W. M. Gdańska opublikowano rozporządzenie Senatu, wydane na podstawie pełnomocnictw w sprawie dalszego zwiększenia bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Poza obowiązującymi w tym kierunku dotychczasowymi postanowieniami rozporządzenie powyższe nakłada na odpowiedzialnych redaktorów czasopism obowiązek bezpłatnego zamieszczania sprostowań i komunikatów urzędowych. Dalej stworzone zostały przepisy, według których nietylko rozsiewanie kłamliwych wiadomości, ale także kolportowanie prawdziwych informacji karane będzie jako zdrada stanu, jeżeli nastąpiło to z wyraźnym zamiarem szkodenia interesom kraju.

GIELDA ZBOZOWA W POZNANIU.

Notowania oficjalne z dnia 8. 7.

Płacono w złotych za 100 kg.

Żyto	22.25—22.50
Pszenica	39.50—40.50
Owies	15.00—15.50
Jęczmień browarowy	16.75—17.50
Groch Victoria	24.00—26.00
Gorzyczka	52.00—58.00
Mąka żytnia	37.00—38.00
Mąka pszenna 65 proc.	61.50—63.50

Dolar spadnie na 50 procent?

Stany Zjednoczone przeciw złotej doktrynie.

Nowy Jork. Wiadomości o spodziewanym odroczeniu konferencji gospodarczej nie wywarły tu żadnego wrażenia. Uwaga sfer gospodarczych zwrócona jest całkowicie na zagadnienie podwyższenia cen, zaś kurs dolara rozpatrywany jest wyłącznie pod tym kątem widzenia. Ustala się powszechne mniemanie, iż celem głównym obecnej polityki gospodarczej jest osiągnięcie cen przedkryzysowych i zanim ten cel nie będzie osiągnięty, niema mowy o stabilizacji waluty.

O poziomie 50 dawnych centów złotych za dolara mówi się dziś tak, jak przed dwoma tygodniami o poziomie 70 procentów. Okazało się, że dla podniesienia cen trzeba będzie obniżyć dolara bardziej, niż to pierwotnie przypuszczano.

Dolar już tylko 6,13.

Dalszy spadek dolara notowany jest na giełdzie warszawskiej, gdzie w obrotach prywatnych dokonywano transakcji po 6,13, podczas kiedy Bank Polski płacił za dolara już tylko 6 zł.

KĄCIK RADJOWY.

Audycje Polskiego Radja w Warszawie.

Poniedziałek, 10 bm. 12.05, 12.55, 14.55, 15.15, 15.35, 15.50 Płyty gr. 12.25 Przegł. Prasy. 12.55 Dz. pot. 15.05 Wiad. bież. 16.00 Koncert pop. z Ciechocinka. 17.00 Pogadanka w jęz. franc. 17.15 Koncert wokalny. 18.15 Odczyt „Formy oddziaływania na poziom cen roln”. 18.35 Recital fortepianowy. 19.20 Rozmaitości. 19.40 Felj lit. pt; Szlakiem powieści polskiej. 20.00 Opera „Flis” i „Verbun nobile”. W przerwie dz. wiecz i skrzynka poczt. roln. 22.15 Muzyka tan. 22.25 Wiad. sport 22.40, 23.00 Muzyka tan.

Wtorek, 11 bm. 7.00 Sygnał czasu i „Kiedy ranne”. 7.05 Gimn. poran. 7.20, Płyty gr. 7.25 Dzień. poran. Chwilka gosp. dom. 11.75 Sygnał czasu. 12.05 Przegł. Prasy. 12.15, Urocz. obchód 15-lecia 14 p. ul. Jazłowieckich we Lwowie. 15.15, 15.35, 15.50 Płyty gr. 15.45, Chwilka lotn. i przeciwgaz. 15.55, Kom. Państw. Urz. Wych. Fiz. i Zw. Sport. 16.00 Koncert popularny z Ciechocinka. 17.00 Majora — wyspa spokoju. 17.15 Koncert solistów. 18.15 Odczyt: Stosunki handl. Polski ze światem. 18.35 Płyty gr. 19.20 Rozmaitości. 19.40 Na widnokręgu. 20.00 Koncert ork. P. R. 20.50 Dz. wiecz. 21.00 Bież. wiad. roln. 21.10 Koncert. 22.00, 22.40, 23.00 Muzyka tan. z Ciechocinka. 22.25 Wiad. sport.

Sroda, 12. 7. 7.00 Sygnał czasu i „Kiedy ranne”. 7.05 Gimnastyka poranna. 7.20, Płyty gr. 7.25 Dzień. poran. Chwilka gosp. dom. 11.75 Sygnał czasu 12.05 12.35, 14.55, 15.15, 15.35 Płyty. 12.25 Przegł. Prasy. 12.55 Dz. pot. 15.45 Skrzynka P. K. O. 16.00 Płyty gr. 16.30 Pieśni. 17.00 Odczyt. 17.15 Koncert populi z Ciechocinka. 18.15 Odczyt: Co winniśmy wiedzieć o biegach na przetań. 18.35 Recital śpiew. Czokotowski. 19.05 Płyty gr. 19.20 Rozmaitości. 19.40 Kwadrans lit. 20.00 Melorecytacje. 20.20 Piosenki. 20.50 Dz. wiecz. 21.00 Skrzynka roln. poczt. 21.10 Recital fort. Szpinalskiego. 22.00 Odczyt w jęz. esperankim z Krakowa. 22.20 Płyty gr. 22.35 Wiad. sport. 22.40—23.00 Muzyka tan.

Nowe ceny spirytusu skażonego.

Minister skarbu ustalił następujące ceny spirytusu skażonego w sprzedaży detalicznej: spirytus skażony o mocy 92 proc. łącznie z butelką zł 1,10 za litr, trzy czwarte litra 85 gr, pół litra 65 gr, spirytus w blaszankach 95 gr za litr, za luzno sprzedany (bez naczyń) 75 gr.

Za redakcję odpowiedzialny: Franciszek Łupicki w Nowemmieście, Za ogłoszenia redakcja nie odpowiada.

W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Przymusowa licytacja.

Dnia 14 lipca 1933 r. o godz. 15 będe sprzedawał w Tylicach ruchomości, znajdujące się u p. Władysława Nadolskiego i to:

50 ctr. żyta, 30 ctr. jęczmienia i 10 ctr. owsa, oszacowanych na łączną sumę 640,— zł, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży w czasie wyżej oznacz.

Smoczyński, komornik Sądu Grodzkiego w z. w Nowemmieście.

Znaleziono

brelok do zegarka, który odebrać można za zwrotem kosztów. Gdzie? wskaże eksp. „Drwęcy” Nowemiasto.

Dom

i 3 morgi ziemi od zaraz na sprzedaż. Wpłata podług umowy Władysław Krzemieński, Lidzbark.

Obelgę

rzuconą na p. Łuczaka z Rywałdzika odwołuje. A. Z.

Uczeń

potrzebny od zaraz Al. Kozicki, Lidzbark.

FORMULARZE

poleca

Drukarnia „Drwęca”.

Narzędzia

kowalskie na sprzedaż. Blank, Janówko, pow. Brodnica.

Potrzebuję

ucznia

młynarskiego. Młyn Nosek, p. Działdowo, Br. Manerowski.

Kartony

w różnych wielkościach znów na składzie

„DRWĘCA” Druk. i Księgarnia NOWEMIASTO.

Przyjmuję zamówienia na torf.

Modrow, Gwiżdżyny, telefon Nowemiasto 27.

Tapety

w wielkim wyborze — poleca —

Księgarnia „Drwęca”.

Dnia 10 bm. o godz. pół do 3-ciej z rana zasnęła w Bogu po ciężkich cierpieniach, zaopatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza najukochańsza matka, teściowa i babka

ś. p.

Marjanna z Góralskich Rucińska

przeżywszy 65 lat.

O czem donosi w smutku pogrążona

RODZINA.

Dębien, w lipcu 1933 r.

Eksportacja zwłok odbędzie się w czwartek, dnia 13 bm. o godz. 8-mej z rana z domu żałoby do kościoła parafjalnego, następnie pogrzeb.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.